

Öster Malma 2010-11-08

Naturvårdsverket
106 48 STOCKHOLM

Yttrande över två remisser angående förslag till genetisk förstärkning av den svenska vargstammen

Dnr 429-1814-10

Svenska Jägareförbundet, nedan kallat Förbundet, får – efter behandling i förbundets rovdjursråd – härmed anföra följande. I de delar som inte kommenteras har förbundet inga invändningar.

Remiss 2010-10-05 om genetisk förstärkning av vargstammen i Sverige

Inledning

Svenska Jägareförbundet anser det viktigt att vargstammen förvaltas på regional nivå och att man i denna förvaltning tar hänsyn till den koncentration som finns av vargar och andra rovdjur inom respektive region. En lokal förankring av besluten ser förbundet som ett av de främsta argumenten för en lokal acceptans för en regional vargstam. Vad gäller en flyttning av vargar är det således viktigt att framhålla betydelsen av tydliga skrivningar rörande hur och vilka som ska vara delaktiga i förankringsarbetet, samt skrivningar om vilka åtgärder som ska vidtas inom regionerna inkluderande bestämmelser rörande fredningstider. Förbundet anser vidare att en grundförutsättning för ett införlivande av nya vargar ska lyckas, är att det åtföljs av en förvaltningsstrategi som syftar till att minska koncentrationerna av varg i de län som idag hyser huvuddelen av vargstammen.

Förankringsarbetet

Den av regeringen och riksdagen beslutade rovdjurspolitiken baseras på en reglering av vargstammen i kombination med en genetisk förstärkning av vargstammen genom införlivandet av nya vargar i stammen. För att kunna skapa förståelse för respektive åtgärd är det viktigt att klargöra och förankra att en flyttning av vargar inte enbart handlar om val av utsläppsplats. Frågan är mer komplex och handlar enligt Förbundet om flera olika saker som att på ett tydligt sätt kunna förklara rovdjurspolitiken, behovet av genetisk förstärkning i vargstammen och varför regeringen valt vargjakt kombinerat med inplantering. Här är det viktigt att betona det regionala inflytandet och viltförvaltningsdelegationernas roll.

Svenska Jägareförbundet

Öster Malma, SE-611 91 Nyköping · Tel: 0155-24 62 00 · Fax: 0155-24 62 50

Plusgiro: 152292-9 · Bankgiro: 566-6755 · Org. nr: 802001-6658

www.jagareforbundet.se

Det är här viktigt framhålla att alla inblandade parter, myndigheter såväl som organisationer, oavsett uppfattning i frågan, deltar i stödet för detta förankringsarbete, så att det når den breda allmänheten och alla berörda grupperingar. En mer utförlig beskrivning av detta arbete behövs. I beskrivningen bör tydliggöras att inte enbart jägarorganisationerna ska vara drivande i denna fråga, utan även de organisationer som primärt arbetar för rovdjur ska arbeta för en förankring av besluten.

Koncentrationsproblematiken, kompensationsåtgärder, fredningstider och skydds jakt

Förbundet vill poängtera att det är av avgörande betydelse för vargförvaltningen att det finns en lokal acceptans för utsättning av vargar. Som beskrivs i remissen krävs förståelse och delaktighet från landsbygdsbefolkningen för att vargflyttning ska bli framgångsrik. Det bör i detta sammanhang framhållas att vargstammen idag är koncentrerad till några få mellan-svenska län och att en utsättning i dessa län naturligtvis kan leda till ett ifrågasättande av politiken. Parallellt med vargjakten och införlivandet av vargar måste därför rovdjurs-förvaltningen även syfta till att minska dagens koncentration.

Jägareförbundet finner att även samhällsvetarna i diskussioner framhållit att olika regionala eller lokala åtgärder, inkluderande kompensationsåtgärder, kan vara ett viktigt instrument för en ökad acceptans för vargflytt. Förbundet menar att det inte i dagsläget måste preciseras exakt vilka kompensationsåtgärder som ska gälla, men att det måste framgå att de är viktiga. Förbundet anser därför att en lista på olika åtgärder ska införas under egen rubrik i dokumentet där sådana tänkbara åtgärder listas som t ex utökad vargjakt i län som tar emot varg, tömning av reviret när de genetiskt viktiga vargarna vandrat ut, extra bidrag till förebyggande åtgärder osv.

Vidare måste fredningstider för revir med invandrade vargar bestämmas i förväg och hållas så korta som möjligt. Jägareförbundet föreslår här att vargarna skyddas under första kullens uppväxt. Det måste också tas fram kriterier för skydds jakt på värdefulla vargar om de gör allvarlig skada, där det klart framgår att detta kan komma till stånd.

Viltförvaltningsdelegationens uppgift

Förbundet anser att Naturvårdsverket bör sammanställa och besluta om vilka kriterier som ska gälla vid utsättning av vargar så att det finns gemensamma riktlinjer för hela landet, men att viltförvaltningsdelegationerna ska besluta i dessa frågor på regional nivå. Viltförvaltnings-delegationerna bör anvisa om vilka lämpliga utsättningsområden som finns inom respektive region enligt punkt 1 i det remitterade förslaget. En alltför omfattande inblandning av flera intressenter kommer inte att leda till bättre beslutsunderlag utan riskerar istället att förlänga processen tidsmässigt utan frågan bör primärt behandlas av

viltförvaltningsdelegationerna. Risken är dessutom att själva processen skapar en ny konflikt. Det viktigaste är enligt Förbundet att rovdjurspolitiken förklaras så att de som lever i de tänkta utsättningslänen förstår vad de har att vinna på att ha en positiv attityd till införlivandet av nya vargar.

Som ett led i förankringsarbetet bör viltförvaltningsdelegationerna lämna förslag på lämpliga övergripande åtgärder för de områden där utsättning planeras (vuxna eller valpar) med utgångspunkt av situationen i respektive län.

Vidare bör viltförvaltningsdelegationerna i förväg utarbeta förslag på fredningstider för revir med invandrade vargar med utgångspunkt att de ska vara så korta som möjligt.

Delegationen bör också ta fram kriterier för skydds jakt på värdefulla vargar om de gör allvarlig skada utifrån de förutsättningar som råder i länen, exempelvis fåbодук, renskötsel eller annat som är relevant för en bedömning.

Kriterier för vuxna vargar

Förbundet anser att punkterna 9-10 bör tas bort från listan över kriterier. Utgångspunkten måste vara att alla länsstyrelser förväntas lösa uppgiften för de områden som med hänsyn till fastlagda kriterier i övrigt bedöms lämpliga.

Kriterier för valpar

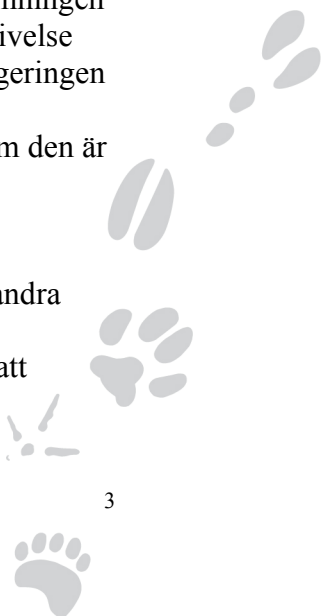
Förbundet anser att punkt 4 bör tas bort, med samma motivering som ovan.

Förbundets bedömning är vidare att utsättning av valpar torde vara den metod som är lättast att få acceptans för. Den har också andra djuretiska fördelar. Förbundet förordar därför utsättning av valpar framför utsättning av vuxna vargar. Fredning av genetiskt värdefulla vargar skapar det enskilt största motståndet mot införlivande av nya vargar. Om flera valpar från samma föräldrapar sätts ut kan fredningstiden kortas eller inte alls bli nödvändig.

Tidsaspekten

I remissen anges att val av utsättningsplats måste få ta tid. Ett till två års förankringsarbete anges som lämplig tid. Förbundet delar i grunden bedömningen att flyttning av varg ska göras först efter en grundlig förankring. I den skrivelse som förbundet tillsammans med fem andra organisationer skickade till regeringen i frågan angavs en femårsperiod som lämplig förankringstid. Främst mot bakgrund av att den naturliga invandringen först måste utvärderas eftersom den är att föredra.

Det har dock tydligt framkommit vid Jägareförbundets möten med EU-kommissionen att vargjaktens framtid kan komma att avgöras av om det andra steget, vargflytt genomförs eller inte. Om det visar sig att ingen naturlig invandring kan konstateras, anser Förbundet att det kan finnas anledning att överväga möjligheten att införliva någon ny vargvalp.

Förbundet anser mot den bakgrunden att en försening av det andra steget, införlivandet av nya vargar, kan komma att äventyra vargjaktens framtid. Förbundets bedömning är att förankringsprocessen med att förklara rovdjurspolitiken och val av utsläppsplats bör kunna genomföras på mindre än ett år. Det vore med den bakgrunden önskvärt att det redan våren 2011 fanns en beredskap för att kunna införliva någon eller några valpar till den skandinaviska stammen, eller göra en omflyttning av varg med östligt ursprung från renskötselområdet.

Remiss 2010-10-13 angående tillvägagångssätt för genetisk förstärkning av den svenska vargstammen.

Smittskyddet

I och med att det finns ett antal sjukdomar inom den finsk/ryska vargpopulationen innebär en förflyttning av vargar alltid en risk att nya sjukdomar kommer in i landet. Även med naturligt invandrande vargar är detta naturligtvis en risk som bör hanteras. Förbundet anser därför att på de invandrande vargar som sövs ska alltid prov tas för parasiter, att de avmaskas mot bandmask samt vaccineras mot rabies. Detta skulle öka kunskapen om risken, samt minska densamma att få in nya sjukdomar.

Vidare bör ansvariga myndigheter göra en samlad riskbedömning av spridningen av sjukdomar och då främst av vargens dvärgbandmask som senare kan ingå som en del av en adaptiv förvaltning av vargstammen och ligga till grund för senare ageranden och ställningstaganden.

Förbundet delar SVA:s bedömning om smittriskerna och att dessa bedömningar talar för att en utplantering av valpar är den lämpligaste metoden.

Inseminering av vargar i djurpark

Under punkt 8 diskuteras problemen med att inseminera vilda vargtikar. Förbundet saknar därefter en nionde punkt, inseminering av djurparkstikar. Djurparkstikar är betydligt lättare att övervaka än vilda och kan dessutom göras helt tama i syfte att underlätta insemination. Hormonbehandling av sådana tikar borde skapa goda förutsättningar för att lyckas med insemination. Metoden skulle enligt förbundet vara en garant för att vi får det kontinuerliga genetiska tillflödet i stammen som behövs. Dessutom skulle smittriskerna, karantänsbehovet och kostnaderna hållas på ett minimum, samt minska behovet av skyddsåtgärder för genetiskt värdefulla vargar efter utplantering.

Av samtliga forskarrapporter framgår att tillförsel av nya gener är av största vikt för att lösa inavelssituationen i den svenska vargstammen. Riksdagens förslag

innebär att upp till 20 vargar ska införlivas de närmaste fem åren. Det råder också samstämmighet bland forskarna om att endast denna åtgärd inte kommer att lösa inavelsproblemen på lång sikt. Det kommer att krävas kontinuerligt inflöde av nya gener i all framtid, i annat fall återgår stammen till samma prekära situation som idag.

Eftersom vår bedömning är att utsättning av vargvalpar är den bästa ”konstgjorda” metoden anser vi att det bör utarbetas en mer långsiktig strategi för att säkra den genetiska statusen.

Att flytta vuxna vargar till djurparker, som först ska sitta i karantän och därefter tillåtas föröka sig i fångenskap är både kostsamt och tidskrävande. Det är inte ens säkert att en sådan varg kommer att reproducera sig och Förbundet avstyrker att denna metod används.

För Svenska Jägareförbundet

Torsten Mörner
Ordförande
Svenska Jägareförbundet

Torbjörn Lövbom
Ledamot förbundsstyrelsen

